

## ผลการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้า ประเทศไทย พ.ศ. 2547

การเฝ้าระวังทางห้องปฏิบัติการ

รายงานโดย สัตวแพทย์หญิงเสาวพัตร อ้นจ้อย  
กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ สำนักระบาดวิทยา

ข้อมูลที่สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้า จากทุกห้องปฏิบัติการทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2547 พบว่า มีผู้ส่งตรวจหัวสัตว์ชนิดต่าง ๆ จาก 69 จังหวัด รวม 1,811 ตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นหัวสุนัข 1,494 ตัวอย่าง (ร้อยละ 82.5) รองลงมาเป็นแมว 242 ตัวอย่าง (ร้อยละ 13.4) โค 29 ตัวอย่าง (ร้อยละ 1.6) หนู 14 ตัวอย่าง (ร้อยละ 0.8) ที่เหลือเป็นสัตว์ชนิดอื่น รวม 32 ตัวอย่าง (ร้อยละ 1.7) จากจำนวนทั้งหมดที่ส่งตรวจ พบว่า เป็นโรคพิษสุนัขบ้า 341 ตัวอย่าง (ร้อยละ 18.8) แยกเป็นหัวสุนัข 306 ตัวอย่าง แมว 16 ตัวอย่าง โค 12 ตัวอย่าง รวมทั้งกระบือสุกร ค่าง หนู กระแตอย่างละ 1 ตัวอย่าง และไม่ทราบชนิดสัตว์ 2 ตัวอย่าง พบว่า จากจำนวนทั้งหมดที่ส่งตรวจ เป็นหัวเน่า 28 ตัวอย่าง (ร้อยละ 1.5) (ตารางที่ 1)

ภาคกลางรวมกรุงเทพมหานคร ส่งตรวจมากที่สุด คือ 1,106 ตัวอย่าง พบเชื้อ 211 ตัวอย่าง (ร้อยละ 19.1) รองลงไปตามลำดับ ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งตรวจ 422 ตัวอย่าง พบเชื้อ 74 ตัวอย่าง (ร้อยละ 17.5) ภาคเหนือ ส่งตรวจ 149 ตัวอย่าง พบเชื้อ 10 ตัวอย่าง (ร้อยละ 6.7) ภาคใต้ ส่งตรวจ 134 ตัวอย่าง พบเชื้อ 46 ตัวอย่าง (ร้อยละ 34.3) จังหวัดที่มีการส่งตรวจสูงสุด คือ กรุงเทพมหานคร 652 ตัวอย่าง รองลงไปอีก 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา 98 ตัวอย่าง นครปฐม 63 ตัวอย่าง กำแพงเพชร 57 ตัวอย่าง อุตรดิตถ์และสงขลาจังหวัดละ 47 ตัวอย่างเท่ากัน ส่วนจังหวัดที่ตรวจพบว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้ามากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร 65 ตัวอย่าง รองลงไปอีก 5 จังหวัด คือ ราชบุรีและกาญจนบุรีจังหวัดละ 20 ตัวอย่างเท่ากัน นครศรีธรรมราช 19 ตัวอย่าง นครปฐมและสงขลาจังหวัดละ 18 ตัวอย่างเท่ากัน (ตารางที่ 2)

**ตารางที่ 1** ผลการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้าจำแนกตามชนิดสัตว์ ประเทศไทย พ.ศ. 2547

| ชนิดสัตว์   | จำนวนส่งตรวจ | จำนวนพบเชื้อ | จำนวนหัวเน่า |
|-------------|--------------|--------------|--------------|
| สุนัข       | 1,494        | 306          | 23           |
| แมว         | 242          | 16           | 5            |
| โค          | 29           | 12           | 0            |
| กระบือ      | 2            | 1            | 0            |
| สุกร        | 2            | 1            | 0            |
| แพะ         | 1            | 0            | 0            |
| ลิง         | 4            | 0            | 0            |
| ค่าง        | 2            | 1            | 0            |
| หนู         | 14           | 1            | 0            |
| กระรอก      | 1            | 0            | 0            |
| กระต่ายบ้าน | 7            | 0            | 0            |
| กระต่ายป่า  | 2            | 0            | 0            |
| กระแต       | 6            | 1            | 0            |
| ไม่ทราบ     | 5            | 2            | 0            |
| <b>รวม</b>  | <b>1,811</b> | <b>341</b>   | <b>28</b>    |

**Table 2** Laboratory For Animal Rabies Surveillance in 2004

| PROVINCES                    | Accumulate   |            | PROVINCES                  | Accumulate |           | PROVINCES               | Accumulate |           |
|------------------------------|--------------|------------|----------------------------|------------|-----------|-------------------------|------------|-----------|
|                              | exam         | + ve       |                            | exam       | + ve      |                         | exam       | + ve      |
| <b>Total</b>                 | <b>1,811</b> | <b>341</b> | PRACHUB KHIRI KHAN         | 8          | 5         | 50.SAKON NAKHON         | 11         | 2         |
| <b>01.BANGKOK METROPOLIS</b> | <b>652</b>   | <b>65</b>  | <b>NORTHERN REGION</b>     | <b>149</b> | <b>10</b> | 51.KALASIN              | 14         | 1         |
| <b>CENTRAL REGION</b>        | <b>454</b>   | <b>146</b> | <b>ZONE.08</b>             | <b>90</b>  | <b>6</b>  | 52.NONG KHAI            | 7          | 0         |
| <b>ZONE .01</b>              | <b>141</b>   | <b>30</b>  | 27.TAK                     | 0          | 0         | 53.LOEI                 | 16         | 0         |
| 02.SAMUT PRAKAN              | 31           | 7          | 28.SUKHO THAI              | 1          | 0         | 54.UDON THANI           | 47         | 2         |
| 03.NONHABURI                 | 46           | 8          | 29.UTHAI THANI             | 12         | 1         | 55.NONG BUA LUM PHU     | 0          | 0         |
| 04.PATHUM THANI              | 32           | 7          | 30.KAMPHAENG PHET          | 57         | 2         | <b>ZONE.07</b>          | <b>127</b> | <b>35</b> |
| 05.AYUTTHAYA                 | 26           | 7          | 31.NAKHON SAWAN            | 20         | 3         | 56.NAKHON PHANOM        | 5          | 0         |
| 06.ANG THONG                 | 6            | 1          | <b>ZONE.09</b>             | <b>15</b>  | <b>1</b>  | 57.ROI ET               | 19         | 2         |
| <b>ZONE .02</b>              | <b>64</b>    | <b>15</b>  | 32.NAN                     | 0          | 0         | 58.SI SA KET            | 15         | 8         |
| 07.SUPHAN BURI               | 21           | 8          | 33.PHRAE                   | 3          | 0         | 59.UBON RATCHATHANI     | 34         | 16        |
| 08.SING BURI                 | 1            | 0          | 34.UTTARADIT               | 0          | 0         | 60.YASOTHON             | 16         | 4         |
| 09.SARABURI                  | 10           | 4          | 35.PHISANULOK              | 1          | 0         | 61.MUKDAHAN             | 3          | 1         |
| 10.LOP BURI                  | 9            | 3          | 36.PHETCHABUN              | 9          | 1         | 62.AMNAT CHAROEN        | 35         | 4         |
| 11.CHAI NAT                  | 22           | 0          | 37.PHICHIT                 | 2          | 0         | <b>SOUTHERN REGION</b>  | <b>134</b> | <b>46</b> |
| 12.NAKHON NAYOK              | 1            | 0          | <b>ZONE.10</b>             | <b>44</b>  | <b>3</b>  | <b>ZONE.11</b>          | <b>72</b>  | <b>23</b> |
| <b>ZONE .03</b>              | <b>67</b>    | <b>19</b>  | 38.CHIANG RAI              | 5          | 0         | 63.CHUMPHON             | 2          | 0         |
| 13.CHON BURI                 | 25           | 7          | 39.PHAYAO                  | 2          | 0         | 64.RANONG               | 1          | 1         |
| 14.CHACHOENG SAO             | 20           | 5          | 40.CHIANG MAI              | 7          | 0         | 65.SURAT THANI          | 22         | 3         |
| 15.RAYONG                    | 8            | 2          | 41.MAE HONG SON            | 3          | 3         | 66.PHANGNGA             | 4          | 0         |
| 16.CHANTHA BURI              | 0            | 0          | 42.LAMPANG                 | 24         | 0         | 67.PHUKET               | 3          | 0         |
| 17.TRAT                      | 0            | 0          | 43.LAMPHUN                 | 3          | 0         | 68.KRABI                | 3          | 0         |
| 18.PRACHIN BURI              | 7            | 1          | <b>NORTHEASTERN REGION</b> | <b>422</b> | <b>74</b> | 69.NAKHON SRI THAMMARAT | 37         | 19        |
| 19.SA KAE0                   | 7            | 4          | <b>ZONE.05</b>             | <b>157</b> | <b>33</b> | <b>ZONE.12</b>          | <b>62</b>  | <b>23</b> |
| <b>ZONE.04</b>               | <b>182</b>   | <b>82</b>  | 44.NAKHON RATCHASIMA       | 98         | 10        | 70.PHATTHA LUNG         | 5          | 2         |
| 20.SAMUT SAKHON              | 15           | 8          | 45.CHAITYAPHUM             | 9          | 0         | 71.TRANG                | 7          | 1         |
| 21.SAMUT SONGKHRAM           | 8            | 5          | 46.MAHA SARAKHAM           | 9          | 1         | 72.SONGKHLA             | 47         | 18        |
| 22.NAKHON PATHOM             | 63           | 18         | 47.BURI RAM                | 24         | 15        | 73.SATUN                | 2          | 2         |
| 23.RATCHABURI                | 43           | 20         | 48.SURIN                   | 17         | 7         | 74.PATTANI              | 0          | 0         |
| 24.KANCHANA BURI             | 30           | 20         | <b>ZONE.06</b>             | <b>138</b> | <b>6</b>  | 75.YALA                 | 0          | 0         |
| 25.PHETCHA BURI              | 15           | 6          | 49.KHON KAEN               | 43         | 1         | 76.NARATHIWAT           | 1          | 0         |

▲ ▲ ▲ ▲ ▲ ▲ ▲ ▲